

Collegial=Eidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 30. Den 27 Juli 1799.

Offentlig Foranstaltning.

Til at afværge og standse de mange dagligen meer tiltagende Uleiligheder og Besværinger, som ved fremmede Raperes Modtagelse i de norske Havne forvoldes, har Hs. kongelige Majestæt, i Overeensstemmelse med sin til de krigsførende Magter gjorte Erklæring, afgivet en allernaadigst Resolution saa lydende:

Det skal herefter ikke meer være nogen Nations Rapere tilladt, at opholde sig i de norske Havne eller Farvande. Kun i det Tilfælde alene, at de, tvungne af en siensynlig og overhængende Fare for Storm og Uveir, eller for en Fiendes Forsølgelse, maatte søge deres eneste Redning i de kongelige Havne, vil det være tilladt der at modtage dem, og man vil da give dem al den Hjælp, som Menneskeligheden fordrer; men de skal være forbundne til, igjen at gaae til Søes, saasnart Faren er forbi. Det vil ikke meer være nogen Raper tilladt,
at

at sende sine Priser til Norge, eller der at sælge dem, og end ikke i berørte Tilfælde, at de nødtvungne maatte søge een af de norske Havne, vil det blive en Kaper tilladt, enten at udlosse eller omlade de medbragte Priser, eller at sælge disse eller deres Ladninger, enten under eet, eller en Deel deraf. Til denne Hensigt maa det ved en offentlig Bekjendtgjørelse paa det strengeste forbydes alle kongelige Undersaatter, at kjøbe de af fremmede Kaperne gjorte Priser; herfra blive dog de Priser at undtage, hvorom Processen var bleven anlagt, før end dette Forbud blev bekjendtgjort, eller hvis Salg i Folge en retmæssig erhvervet Priisdom allerede var blevet tilladt.

Naar fremmede Krigsskibe indløbe i de norske Havne, tør de vel medbringe de Priser, de kunne have gjort, men de ere forbundne til, igjen at føre dem bort med sig, og maae ligesaaalidet der enten udlosse eller omlade dem, som under eet eller for en Deel sælge dem eller deres Ladninger.

I Henseende til Kaperne selv bliver Virkningen af denne kongelige Resolution opsat 4 Uger efter sammes Bekjendtgjørelse, paa det saavel de krigsførende Magters Konsuler, som de kongelige civile og militære Embedsmænd, i dette Mellemrum, kunne betyde de Kaperne, som befinde sig i de norske Havne eller paa Kysterne, eller som endnu kunne ankomme der, at forføie sig derfra, og tillige advare dem om, at efter bemældte

Tidsrumms Forløb vil ethvert Forsøg, som de maatte gjøre for at vende tilbage derhen, ansees som en forsætlig Overtrædelse af de kongelige Anordninger, og at de, som heri maatte findes skyldige, ville i Overeensstemmelse hermed blive behandlede.

I Henseende til Priserne finder den samme Opsættelse af 4 Uger vel Sted, saavidt der kun tales om sammes blotte Indbringelse, men hvad deres Salg betræffer, da træder den kongelige Resolution i Kraft under de forhen bestemte Indskrænkninger, fra det Øieblik af, da den er bleven bekendtgjort. Denne Resolution og Befaling har Cancelliet under Dags Dato meddeelt samtlige vedkommende Øvrigheder i Norge til fornøden Betjendtgjørelse og næste Efterlevelse af alle Vedkommende.

Forgivning.

(Fortsættelse af Fattigvæsens-Planen.)

K. Om Politis og Rettergangs-Maaden i Fattigvæsenets Sager.

146) Det bliver, som hidtil, det almindelige Politis Pligt, ved dets Betjentere og Vagtere at opbringe de paa Gader og offentlige Steder forekommende Betrædere; men af Fattigvæsens-Direktionen antages og det fornødne Antal Fattigfogder til at holde Staden og Forstæderne ryddelige for Betrædere, Skildevagterne

fulde,

skulle, som hidtil, holde disse fra Boldene, hvor og Fattigfogderne have Ret til at paagribe dem.

147) Søger en Betler Tilflugt i Gaarde eller Huse, forlange Politibetjentene eller Fattigfogderne høfligen ham udleveret af de Beboere, hos hvem de formode ham. Nægtes dem saadant, forsaie de sig bort og indgive til Politimesteren deres Rapport derom, hvilken da, naar den beediges, under Sagens Forsølgelse ved Politiretten, ansees for fuldt Beviis mod Bedkommende.

148) Anholder Nogen selv en Betler og forlanger ham afhentet af Politibetjente eller Fattigfogder, skulle de strax dertil være følgagtige. Om den saaledes Anholdte har betlet, bedømmes efter § 126.

149) Fattigfogderne skulle bære et Tegn til Beviis paa, at de ere berettigede til at opbringe Betlere; hvilket de hvergang bør forevise Betleren og enhver som maatte tvile om deres Ret dertil.

150) Betlere og de som fornærme Politibetjentene og Fattigfogderne ved Betleres Opbringelse, skulle henbringes til det Sted, hvor Fattigvæsenets Politiret holdes og der hænges. Dog kunne de og, om det ansees nødvendigt, afleveres til Politiarresten eller i nærmeste Sø- eller Land-Etatens Vagt, hvor de holdes hængede, til de kunne henses til Fattigvæsenets Politiret.

151) Tilføier Nogen de autoriserede Opbringere Overlast, naar de opbringe Betlere, have disse Ret til at forsvare sig og staae ei til Ansvar for den Skade, nogen derved faaer. Ogsaa skulle Bægterne, i saadant Fald, komme dem til Hjælp.

152) Fattigvæsenets Politiret træder i den hidtil værende Examinations-Kommissions Sted, og bestaaer af den Assessor i Hof- og Stadsretten, som er Medlem af Direktionen for Fattigvæsenet, og to andre, gennem hvert af de militære Kollegier udnævnedes Mand. Assessoren bør, som Justitiarius i Retten, beramme Rettens Holdelse, og imidlertid, i fornødent Fald, beslutte og ophæve de Tiltaltes Arrest. Han skal i Retten styre Forhørene og først give sit Votum til Dommen, som affattes efter de fleste Stemmer, og, dersom alle tre ere forskjellige, da efter hans. I Forsalds-Fælfælde maa en anden Assessor af Hof- og Stads-Retten møde for ham.

153) Fattigvæsenets Politiret undersøger og paadømmer: a. alle Sager angaaende Betleri; b. alle dem, som efter 134, 141 og 143 forfølges mod indskrevene Fattige, eller, efter 1579 dertil henvises; c. alle Sager, som angaae Fattigvæsenets Underbetjentes Embeds-Forhold, som Direktionen forlanger undersøgt, eller, hvis det angaaer Overbetjentene, at optage Forhør desangaaende; d. den optager præliminære Forhører over opbragte Militære, som ere greb-

ne

ne i Betleri, eller saadanne Personer, som efter 134 have fornærmet Opbringerne; med Udfrister af disse Forhører afgives de Militære til vedkommende Etat og de civile de Stadens Politimester, til videre Paa-
dømmelse. Har den for Betleri Opbragte selv fornærmet Opbringeren, og han dømmes ved Fattigvæsenets Politiret for at have betlet, dømmes han sam-
mesteds, for Fornærmelse mod Opbringerne, til Tvangs-
huset fra 1 til 6 Maanedes. Frifindes han derimod for Betleri, henføres Sagen om Fornærmelsen ei un-
der denne Ret, med mindre den Sigtede er indfres-
ven Fattig.

154) Alle Forseelser mod Fattigvæsenet, som ei ere næv-
nede i 1538, som henhørende under dens Politiret
og som ei efter 1578 afgjøres af Direktionen, bedøm-
mes ved den alm. Politiret. De før nævnte Pen-
gebøder erlægges til Fattigvæsenets Kasse og inddris-
ves af Uundfogden.

155) Benægter den, som for Betleri eller Fornær-
melse mod Opbringerne er tiltalt, saadan Forseelse,
og intet andet Beviis kan tilvelebringes, gjælder tven-
de Opbringeres overeensstemmende og beedigede Vid-
nesbyrd for fuldt Beviis, der ei svækkes derved, om
Vidnet selv opbragte Betleren, eller at det var Vid-
net, han betlede af. Proces-Maaden ved Fattigvæ-
senets Politiret bør i øvrigt være den samme, som
ved den alm. Politiret, og Assessoren bør holde sig
den

den 25 og 26 i Forordningen af 3 Juni 1796, om Rettens Pleie, efterrettelige.

156) Vil nogen, som er dømt ved Fattigvæsenets Politiret, appellere, tilstilles Udskrift af Forhør og Dom Hof- og Stadsretten, som strax, uden videre Procedure, gennemgaaer Akten, og enten stadfæster den affagte Dom, eller, om den forandres, anføres Grundene i Dommen. Naar derimod skulde under Sagen mangle nogen videre Oplysning, bør Hof- og Stadsretten enten hjemvise den til lovligere Behandling, eller selv tilveiebringe samme. Disse Sager bør være afgjorte ved Hof- og Stads-Retten inden 3 Dage, naar ei overordentlige Omstændigheder gjøre det umuligt. I øvrigt kan fra Hof- og Stads-Rettens Dom ei appelleres.

157) For Forseelser, som ei i det Foregaaende ere nævne-
nede, saasom Trodsighed mod Foresatte, Drukkenskab o. s. v., bemyndiges Direktionen til at lade ved Distriktsforstanderne og Direktorerne give alvorlige Formaninger og bestemme Straffe, som bestaae i offentlige Frettesættelser eller Hensættelse i Tvangs-Arbejdshuset indtil 4 Uger. Saadan Straf kan Direktionen 2 Gange anvende; men, dersom den Afstraffede 3die Gang gjør sig skyldig deri, dømmes han af Fattigvæsenets Politiret, som for gjentagen Betleri, da under den af samme fastsatte Straf altid i disse Tilfælde er indbefattet eensomt Fængsel for en vis Tid;
hvil.

hvilket og gjalder, naar Direktionen andengang og for gjentagen Forseelse, hensætter nogen i Evangshuset. Tre Direktører, eller to Direktører og een Forstander, eller een Direktor og to Forstandere kunne altid lovligten bestemme og erequire de Straffe, til hvilke Direktionen er bemyndiget. Straffene ere kun anvendelige paa dem, som ved Fattigvæsenet faae Understøttelse og have syldt deres 15 Aar. For Børn under 15 Aar anvendes de i Skolerne indførte Røvelser, undtagen i Tilfælde af ofte gjentagen stor Halsstarrighed, for hvilken ogsaa saadanne kunne hensættes i Evangs- Arbejdshuset. For at ingen Fattig skal undskyldes sig med Uvidenhed, meddeles enhver en trykt Esterretning om de Forseelser, som paadrage ham Straf, og de Straffe, som paadrages.

158) Udenbyes Betlere underrettes, naar de efter 127 forstegang ere straffede, om den større Straf, de ved gjentaget Betlen paadrage sig, og sendes derpaa ud af Staden, de indenlandske til det Sted, hvor de sidst i 3 Aar have opholdt sig, eller til deres Fødested, de udenlandske, hvorhen Politi-Kommissionen finder det bequemmest uden for Landet. Dog, naar de kunne godtgjøre, at de kunne søttjene deres Ophold, uden at betle, tillades det dem at blive.

159) Udlændinger, som, efter at være kommet hertil i lovligt Ørinde, ere komne i trykkende Omstændigheder, bør, ligemed de indenbyes Fattige antages un-

der Fattigvæsenets Forsorg. Befindes han da at kunne fortjene sit fulde Udkomme, gives ham dertil Udgang; i andet Fald forsendes han, efter foregaaende, ud af Staden.

160) Har en Udlænding betlet, og skulde straffes, men der under Forhøret vorder oplyst nogen Omstændighed, som taler for ham til Formildelse, indberetter Politi-Retten det til det danske Cancellie, som forestiller Sagen for Hs. Majestæt.

161) Udenbyes Fattige affendes til Bands, naar Leilighed dertil gives, og denne er den mindst bekostelige Forsendelse; i andet Fald overleveres de til den Staden nærmeste Sognesoged paa den Wei, som fører til den Fattiges Hjem, for at besørges landvejs til næste Sognesoged og saaledes videre. Omkostningerne, som medgaae, udredes forskudsviis af Fattigvæsenets Kasse, men erstattes samme af Politikassen; hvilket ogsaa gjælder om Underholdning for fremmede Betlere og saadanne, som sigtes for at have fornærmet Opbringerne, saalænge de ere under Tiltale og derfor hæftede.

162) Dersom en udenbyes, men indenlandsk Betler viddes fordølger Sandheden om det Sted, hvor han sidst i 3 Aar har opholdt sig, eller sit Fødested, og han derfor henføres til et Sted, hvor han ei horer hjemlne, da skal Politimesteren der paa Stedet dømme ham til nærmeste Tugt, eller Forbedringshuus fra

1 til 3 Aar. Saadan en Dom kan Betleren appellere efter de paa ethvert Sted for saadanne Domme gjældende Anordninger. Om den Straf, der saaledes kan følge paa usandsfærdig Forklaring, advares Betleren i Forveien under Forhøret.

L. Om Fattigvæsenets Indtægter og Indtægts-Kilder.

163) Fattigvæsenets Indtægts-Kilder ere enten: 1. egne Eiendomme, eller 2. offentlige Afgifter, eller 3. frivillige Gaver, eller 4. idømte Bøder; hvortil endnu kan henregnes Fattiges Efterladenskaber.

164) Som egne Eiendomme for Fattigvæsenet ansees alle de Kapitaler, Renter, Grunde, Grund-Afgifter, Bygninger, Inventarier o. d., som hidtil have været under Magistratens og Sognekommisionernes Forvaltning og Ansvar, hvilke modtages af Direktionen, der til samme føjer de Legater og Fonds, som under dens Bestyrelse ere tilkomne eller herefter tilkomne, og de Eiendomme eller aarlige Tilskud, som overgaae fra begge Militær-Etaterne.

165) Direktionen paaligger det at vaage for, at alle Stiftelser, Legater o. s. v. vedligeholdes og anvendes efter Givernes Villie og efter de for Fattigvæsenet foreskrevne Grundregler. Hvad som er givet til bestemt Anvendelse under Fattigvæsenet, anvendes efter Bestemmelsen; i andet Fald, efter som Direktionen bestemmer. Enhver Stiftelse under Fattigvæsenet beholder sine Kapitaler og Eiendele for sig. Giv

ves noget til Arbeidshuse o. d. i visse Cogne, skal
saadant fortrinligen komme disse Cognes Fattige
tilgode.

(Fortsæt. elsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Paa en til Cancelliet indkommen Forespørgsel: om
de Sager udi Island, som angaae Skilsmisser eller Egt-
teskabs-Forbrydelser, bør herefter, i Overensstemmelse
med Reskriptet af 15 Februar 1788, behandles af Sys-
selmanden og Herredsprovsten, eller af den verdslige
Dommer alene, i Folge Forordningen af 1 Dec. 1797?
har bemældte Kollegium, ved Skrivelse til Biskoppen
over Skalhøls Stift, af 15 Juni d. A., svaret: at
Forordn. af 1 Dec. 1797 bør tjene til Regel.

Under 21 Juni d. A. har Hs. Majestæt befalet:
at ved første foresaldende Vacance af Bispe-Embedet over
Fyens Stift, skal Lolland og Falster, saaledes som sam-
me nu har sin egen Stiftamtmand, have en egen Bi-
skop, som tillægges de Tiender paa disse Øer, med hvilke
Biskoppen over Fyens Stift er benificeret, og at der da
af Fyens Bispestøels Indkomster skal afgives aarligt 500
Rdlr. til Herlufsholms Skole, hvilke skulle anvendes
til Stipendier for de derfra udgaaende Discipler i det
første Aar, efterat de ere komne til Akademiet, samt, at

Sto-

Stoleherren i sin Tid skal indkomme til Allerhøiſtsamme med nærmere Foreſtilling, hvorledes diſſe 500 Rdlr. ſhulde fordeles.

Efter derom indkommen Begjæring har Hs. Majeſtæt, under 19 Juli, tilladt Officererne ved det roraaſiſke Berg-Jægerkorps, iſtedet for den nu havende ſorte, at anlægge følgende mere paſſelige og mindre bekoſtelige Uniforme, beſtaaende i runde Hatte med grønne Hæder-Plumager, grøn Over-Mundering med paſſieguult Foder, ſorte Opſlager, Kabatter og Krave, ſamt gule Kanter, og Paſſie Under-Mundering; og derhos befalet, at denne Mundering i Fremtiden ligeledes maa anlægges af Korpsſets Mandſkab.

Under 21 Juni d. A. har Hs. Majeſtæt nedſat en Kommiſſion til at underſøge: om og hvorvidt de til de kongelige Regjeringer i Tranquebar og Fredrikſnagor i Oſtindien henhørende Embedsmænd, efter de imod dem frembragte Beſkyldninger, maatte have misbrugt de dem af bemældte Regjeringer til deres Handelsforetagender bevilgede og meddeelte Co-Paſſer og Skibs-Dokumen-ter. Til Medlemmer af denne Kommiſſion ere udnævnte Kammerherre O. N. Seheſtedt, Deputeret udi General-Land-Økonomi og Kommerce-Kollegium; Konferentsraad J. E. Colbiørnſen, Deputeret udi Rentekammeret,

og Etatsraad C. W. Falbe Justitiarius udi Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn.

Da der til Cancelliet er indkommen Forespørgsel, om Procuratorer kan tillades at møde ved Forligelses-Kommissionen deels som Laugværger for Enker, og deels som Curatores bonorum i Stervboer; saa har bemældte Kollegium i den Anledning, under Dags Dato, tilskrevet samtlige Øvrigheder i begge Riger, at som Laugværger for Enker bør Procuratorer ei antages til Møde ved Forligelses-Kommissionen, efterdi de da pro forma kunde laane Navn af Laugværge dertil. Men derimod kan en Procurator vel møde ved Forligelses-Kommissionen som Curator bonorum for et Boe, naar han dertil af vedkommende Stifteret, Kreditorer eller Arvinger, be- myndiges ved et udtrykkeligt Mandatum, efterdi ingen anden kan, saa fuldkommelig som han, have nøie Kundskab om Boets Forsatning.

Profesor og Hof-Apotheker Becker er indtraadt som Assessor Pharmaciae i Kollegium Medicum.

Under Dags Dato har Cancelliet tilskrevet Stiftsamtmandene over Aarhus og Aalborg Stifter, samt Amt-

Amtmanden over Randers Amt, saaledes: P. M. Af en Beretning, som fra Inspektøren over Infanteriet i Jylland, Generalmajor Moltke, er indkommen til det kongel. Generalitets- og Kommissariats-Kollegium, samt derved fra tilfattet Cancelliet, har man erfaret, at saavel Embedsmændene, som Indvaanerne i de Riibstæder og Landsbyer, igjennem hvilke det 3die jydsk Regiment ved sidste Mynstring marcherede til og fra Revue-Quartiererne ved Randers *), have udviist en udmærket Beredvillighed til at forskaffe saavel Regimentets Officerer, som Mandskabet, al mulig Bequemmelighed ikke alene med Nættelie, men endog med Underholdning for taalelig Priis, ja endog for en stor Deel uden Betaling.

Det er en behagelig Pligt for Cancelliet herved at bevidne samtlige Vedkommende dette Kollegiums Agtelse og Tak for denne umiskjendelige Prøve paa Embedsmændenes Nidkærhed for Kongens Tjeneste, og Borgernes saavel som Landets og Almuens Gæstfrihed, og forekommende Belvillighed imod Regimentet.

I at anmode Dem at forsikre baade Embedsmændene, Borgerskabet og Landboerne om, at Cancelliet erkjender og paaafkjenner fornævnte ædle Handlemaade, der er danske Borgere værdig, kan man ikke forbigaae, og
 saa

*) I Brevet til Stiftamtmanden i Aarhus var tilføjet: ligesom og Randers By.

faa at takke dem selv for Deres egen virksomme Deeltagelse i denne Henseende *).

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Finmarkens Sorenskriveri under Trondhjems Stift.

Under Admiralitetet: Auditor-Tjenesten ved Frederiksværn og de dermed forbundne Embeder.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 26 Juli er Landsdommeren paa St. Croix, J. P. Brown, befuldmægtiget til Assessor i Høiesteret; Sognepræsten i Hindoe, G. E. Bernhost, til Sognepræst for Soggendals Præstegjæld i Christiansands Stift, og i hans Sted Personelskapellan S. G. Abbe til Sognepræst i Hindoe.

Under det tydske Cancellie: Den 19 Juli er Garnisons-Auditor H. W. H. Hildebrandt i Altona befuldmægtiget til Landsfoged paa Østerlandssohr; deputeret Borger N. Andersen i Altona ligeledes til Medforstander for Hospitalet sammesteds; Kantor ved Landelefen

*) Dette sidste var ei anført i Brevet til Amtmanden, Baron Gyldenkrone, som senere har tiltraadt Embedet.

ken paa Femern, M. Nissen, konfirmeret til Diaconus i Brunsbüttel i Sønder-Ditmarsken.

Under Generalitetet: Den 19 Juli ere Premier-Lieutenanterne v. Belling af danske Liv-Regiment til Fods og Sec. Lieutenant v. Holten af Kronprindsens Regiment, udtraadte af Nummere og ansatte a la suite ved deres resp. Regimenter. Den adjungerede og succederende Skarpretter A. A. Lødel udnævnt til virkelig militær Skarpretter i Norge i hans afdøde Faders Sted.

Under Finance-Collegium: Den 19 Juli ere Kopiisterne P. Alberg og L. E. Hornbech udnævnte til Fuldmægtiger, den første i Kontoret for de kongelige Activ- og Passiv-Fordringer, den sidste i Assignations Bogholder-Kontoret under Finantskassens Directionen; til Kopiist i sidstnævnte Kontor er igjen udnævnt Exam. Juris J. M. Lange.

Under Admiralitetet: Den 19 Juli ere Kadetterne E. Lütken, E. E. Lous og Kadet-Underofficer J. Smith avancerede til Second-Lieutenanter.

Under Kjøbenhavns Magistrat: Skolelæreren Fanse til Klokker ved St. Nicolai Menighed i Kjøbenhavn.

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Numer, der forsendes med de ridende Posten til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.